

FIȘA DISCIPLINEI
Fundamentele canonice ale rânduielilor bisericești
Anul universitar 2026–2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Departamentul de Teologie
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclu de studii	Master
1.6. Programul de studii / Calificarea	Doctrină, hermeneutică și istorie bisericească
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Fundamentele canonice ale rânduielilor bisericești			Codul disciplinei	OMR7010
2.2. Titularul activităților de curs	Pr. Conf. univ. dr. Patriciu Dorin Vlaicu				
2.3. Titularul activităților de seminar	Pr. Conf. univ. dr. Patriciu Dorin Vlaicu				
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	III	2.6. Tipul de evaluare	Colocviu (C)
2.7. Regimul disciplinei	Opțional		2.8. Tipul disciplinei	Disciplină complementară (DC)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					45
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					45
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat (consiliere profesională)					6
Examinări					5
Alte activități: Activități de aprofundare a tematicilor canonice prin baza de date a Centrului de studii nomocanonice și teologice UBB: nomocanon.com și bibliocanonica.com					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				133	
3.8. Total ore pe semestru				175	
3.9. Numărul de credite				7	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală dotată cu aparatură de proiecție pentru prezentarea cursului în tehnica Power Point/Prezi
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală dotată cu aparatură de proiecție pentru prezentarea cursului în tehnica Power Point/Prezi

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP2	Promovează transferul de cunoștințe
CP3	Desfășoară activități de cercetare la nivel interdisciplinar
CP7	Conștientizează dimensiunea interculturală
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT2	Studentul va fi capabil să gândească logic
CT4	Studentul va fi capabil să aplice analiza structurală

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CT2	Studentul cunoaște principiile gândirii logice aplicabile cercetării doctrinare și hermeneutice	Studentul construiește raționamente coerente în analiza textelor biblice, canonice și istorice
CT4	Studentul cunoaște valoarea analizei structurale în studiul discursului teologic și istoric	Studentul identifică structuri conceptuale în texte biblice, canonice, patristice și istorice

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Definește noțiunile fundamentale ale disciplinei canonice și explică temeiurile rânduielilor bisericești.
2. Descrie relația dintre Sfânta Scriptură, Sfânta Tradiție și tradiția canonică.
3. Explică rolul discernământului și al iconomiei în aplicarea canoanelor.
4. Identifică repere canonice privind comuniunea bisericească și relația cu societatea.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Analizează texte biblice, patristice și canonice relevante pentru temele cursului.
2. Aplică principii canonice în analiza unor situații pastorale privind Spovedania, Botezul sau căsătoria.
3. Formulează argumente responsabile privind comuniunea interortodoxă și relația Bisericii cu societatea.

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

6. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
1. Fundamentele rânduielilor bisericești	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	2 ore
2. Fundamentele biblice ale dreptului canonic	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	2 ore
3. Biserica Trup al lui Hristos și valoarea acestui concept din perspectiva Dreptului canonic	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	2 ore
4. Canonizarea rânduielilor bisericești	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	2 ore
5. Sfânta Tradiție și Tradiția canonică	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	2 ore
6. Evoluția Tainei Spovedaniei în Răsăritul Creștin	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	2 ore
7. Influențe occidentale în manifestarea actuală a tainei Spovedaniei	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	2 ore
8 Taina Spovedaniei și problematica cultivării discernământului duhovnicesc	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	2 ore
9. Fundamentele canonice ale economiei bisericești	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	2 ore
10. Manifestarea Iconomiei canonice în cazul celor botezați în alte comunități creștine	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	2 ore
11. Aspecte canonice privind participarea la rugăciunile altor confesiuni	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	2 ore
12. Fundamentele canonice ale manifestării economiei pastorale în cazul căsătoriilor mixte	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	2 ore
13. Fundamentele canonice ale comuniunii interortodoxe	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	2 ore
14. Fundamentele canonice ale relațiilor dintre Biserică și societate	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	2 ore
Bibliografie		
Bibliografie		
1. VLAICU, Patriciu, Canon și Libertate-Împărtășirea continuă din experiența Bisericii, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2013, 2. PERȘA, Răzvan, Natura canoanelor și principiile de interpretare a lor în Dreptul canonic ortodox al secolelor XIX-XX, Ediția a 2-a, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2021		

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

3. Dumitru Stăniloae, „Biserica universală și sobornicească”, Ortodoxia 18, no. 2, (1966), pp. 167-198.
4. Pr. Conf. Dr. Patriciu Vlaicu, Asist. Dr. Răzvan Perșa (editori), Tradiția canonică și misiunea Bisericii, Lucrările conferinței internaționale de Drept canonic și Teologie Ortodoxă, 3-5 septembrie 2015, Bruxelles, Presa Universitară Clujeană, Cluj, 2018
- Pr. Conf. Dr. Patriciu VLAICU, Asist. Dr. Răzvan PERȘA (ed.), Sfântul și Marele Sinod. Eveniment eshatologic sau normalitate canonică? Lucrările conferinței internaționale de Drept canonic și Teologie Ortodoxă, 25-28 aprilie 2017, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, Cluj, 2018, pp. 96-163. (Editură acreditată CNCS B).
5. ȘELARU, Pr. lect. dr. Sorin și Vlaicu, Pr. lect. dr. Patriciu (Editori), Misiunea Sacramentală a Bisericii în contextul european, Editura Basilica, București, 2013.
6. MEYENDORFF, John, Hristos în gândirea creștină răsăriteană, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Prezentarea cursului, a metodei de seminarizare și a evaluării	Prezentare + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții	1 oră
2. Comentarea din perspectivă canonică a textelor biblice care se află la temelia Tradiției canonice	Prezentare + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții	1 oră
3. Asumarea rolului firesc al fiecărei persoane în comunitate – exemple și evaluări	Prezentare + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții	1 oră
4. Importanța elementelor de conștiință canonică pentru interpretarea sfintelor canoane	Prezentare + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții	1 oră
5. Înțelegerea Sfintelor canoane care abordează statornicia și dinamismul Tradiției canonice	Prezentare + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții	1 oră
6. Analizarea unor texte patristice care arată evoluția Tainei Spovedaniei în Răsărit	Prezentare + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții	1 oră
7. Comentarii asupra unor texte patristice privind cultivarea discernământului duhovnicesc	Prezentare + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții	1 oră
8. Evoluția Tainei Spovedaniei în occident în secolele XI-XIV.	Prezentare + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții	1 oră
9. Iconomia dumnezeiască la iconomia canonică, particularități și interferențe.	Prezentare + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții	1 oră
10. Aspecte canonice privind raportul dintre Botez, libertate și responsabilitate pe tot parcursul vieții	Prezentare + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții	1 oră
11. Analizarea canoanelor care abordează problematica rugăciunii cu cei de alte confesiuni creștine.	Prezentare + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții	1 oră
12. Analizarea canoanelor care abordează problematica binecuvântării căsătoriilor mixte.	Prezentare + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții	1 oră
13. Provocări actuale în ceea ce privește manifestarea comuniunii interortodoxe	Prezentare + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții	1 oră
14. Fundamentele neutralității politice a Bisericii și limitele acesteia	Prezentare + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții	1 oră

Bibliografie obligatorie:

- VLAICU, Patriciu, Canon și Libertate-Împărtășirea continuă din experiența Bisericii, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2013,
- PERȘA, Răzvan, Natura canoanelor și principiile de interpretare a lor în Dreptul canonic ortodox al secolelor XIX-XX, Ediția a 2-a, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2021
- Dumitru Stăniloae, „Biserica universală și sobornicească”, Ortodoxia 18, no. 2, (1966), pp. 167-198.
- Pr. Conf. Dr. Patriciu Vlaicu, Asist. Dr. Răzvan Perșa (editori), Tradiția canonică și misiunea Bisericii, Lucrările conferinței internaționale de Drept canonic și Teologie Ortodoxă, 3-5 septembrie 2015, Bruxelles, Presa Universitară Clujeană, Cluj, 2018
- Pr. Conf. Dr. Patriciu VLAICU, Asist. Dr. Răzvan PERȘA (ed.), Sfântul și Marele Sinod. Eveniment eshatologic sau normalitate canonică? Lucrările conferinței internaționale de Drept canonic și Teologie Ortodoxă, 25-28 aprilie 2017, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, Cluj, 2018, pp. 96-163. (Editură acreditată CNCS B).
- ȘELARU, Pr. lect. dr. Sorin și Vlaicu, Pr. lect. dr. Patriciu (Editori), Misiunea Sacramentală a Bisericii în contextul european, Editura Basilica, București, 2013.
- MEYENDORFF, John, Hristos în gândirea creștină răsăriteană, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997

7. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Verificare continuă	Evaluare lucrări Classroom	20%
	Examen	Examinare scrisă	70%
9.5 Seminar/laborator	Calificativ	Verificare orală pe măsura participării la discuții	10%
9.6 Standard minim de promovare			
Cunoașterea a cel puțin jumătate dintre temele abordate la curs și seminar și tratarea suficientă a cel puțin două dintre cele trei subiecte ale evaluării scrise.			

8. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

	☐	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐
								Nu se aplică nici o etichetă
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	x

Data completării:
20.06.2026

Semnătura titularului de curs

P. Păcur

Semnătura titularului de seminar

P. Păcur

Data avizării în departament:
20.07.2026

Semnătura directorului de departament

P. Păcur

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.